

Marx - Engels - Lenin Enstitüsüne Açık Mektup

"Marksizm Kalpazunları" müellifi Hikmet Kevlci'nin
"Marx-Engels Enstitüsü" ile "Sosyalist Akademisi"
ne ve "Bibliothèque Marxist" neşri-
yüşüne saldırısı münasebetile,

KERİM SADI

gerek - Dr.
Nurullah Ataç

SELÂMET BASIMEVİ

İSTANBUL

1936

TÜSTAV

İNSANIYET KÜTÜPHANESİ No. 28

Marx - Engels - Lenin Enstitüsüne Açık Mektup

"Marksizm Kalpazanları" müellifi Hikmet Kırılcım'ın
"Marx-Engels Enstitüsü, İte "Sosyalist Akademisi"
si, ne ve "Bibliothèque Marxiste, neşri-
yatına saldırışı mülnasebefile.

KERİM SADI

SELÂMET BASIMEVİ
İSTANBUL
1936

TÜSTAV

Marx - Engels - Lenin

Enstitüsüne açık mektup

Risalenin Almanca tercümesi Enstitüye gönderilmiştir.

Hikmet Kivilçım, 1932 denberi devam eden Marksist neşriyatımızı [1] "tekit," gayreteşligile 88 sahifelik bir broşür neşretti [2]. Müellif bu broşürde biyoğrafime —tahrif edilmiş bir biyoğrafiye-, «metod» uma - sanki, marksist metottan ayrı bir metodum varmış gibi! - sahifeler ayıriyor; ve, marksizme aykırı yeni bir cereyan yaratlığım vəhimini uyandırmak için, «Kerimsadızm» diye bir de ekol icat ediyor!

Müellifin ciddi ve dürüst bir inkılâpcı seciye ile telifi kabil olmayan bütün hücumlarına burada cevap verecek değilim. Bu açık mektubu yazmaktaan maksadım, sadece, marksist efkârı umumiye önünde, son derece teessûfe değer bir hadiseyi tespit etmektir.

* *

Hikmet Kivilçım aynen şu satırları yazıyor:

«Kerim Sadının cehaleti yalnız marksist kitapların isimlerini bilmemekle kalmaz. Ismini duydugu, başkalarına tavsiye ettiği hattâ içindükileri anlatmağa kalkışığı marksizm kitaplarını dahi okumamış veya anlamamıştır. İşin bu derecesine bekiş şaşırır. İşte bir misal :

«Eserin Sonunda Manifest iştirakçilerin ihtiîl zamanında, bîlhassa burjuva firkalarına karşı taktığını tetkik eder.» (No. 13, sa. 9). Bir cümlede iki yanlış: 1 — Manifest yalnız «ihtiîl zamanında» değil, her zaman için tutulacak taktiği anlatır. Şöyle der: «Bir kelime

TÜSTAV

ile, komünistler her tezâde mevcut sosyal ve politik devlete karşı çıkan, her inkılâpçı harekete destek olurlar.

İşte, Kerim Sadînîn anlamadığı şey bu cümledeki İnkılâpçı hareket’dır. 2 — Manifest «bilhassa burjuva firklarına karşı» demez. «Öteki muhalefet partileri karşısında komünistlerin vaziyeti» der. Sosyetede proletler firklarından sonra yalnız burjuva firkları olmaz. Manifest taktik bâhsinda burjuva kelimesinden daha geniş manâda olağan üzere «muhalefet» sözcünü kullanır. Sonra «karşı-contre» demez «karşısında - yüz yüze-vis à vis» der. Karşı aleyhte manasına da gelir. Halenki Manifest muhalefet partilerinin mevcut sosyal ve politik devlet önünde alındıkları vaziyete göre, o firklarla bazen aleyhte, bazen lehle münasebet taktığını gider.

Demek Kerim Sadî, marksızının literatüründe bile «şimdîye kadar böyle sunu yere gelmemiş mübariz» dir. Soranlara felsefenin sefaletinden sonra Manifest tavsiye eder ama, kendisi dahil ol manifestin içinde neler yazdığını bîhaberdir. (5-23-24).

*Marksizm İngiliz ekonomi politiği ve Alman felselesi ile Fransız sosyalizminin bir sentezidir. Fakat daha sentez derken anlatılmış olur ki, marksizm o üç kültür cereyanından bambaşka bir doktirindir. Nasıl işçi sınıfı kapitalle beraber doğar, büyür ve fakat en sonunda kapitalizmin «mezâr kazıcısı» olursa, proletaryaın sınıf şururu olan marksizm de, içinde doğup büyüldüğü kültür cereyanlarının topuna birden son veren bir doktirin halinde gelişir. İşçi sınıfının inkılâbı nasıl, refim olarak kapitalizmden bir zerre bile taşımaz ve onu mahvederse, marksizm de doktirin olarak kendinden evvelki sosyalizmden «kabul edilmiş» bir halita sayılır.

Bunun lârkında olmayan K. S. aksini şöyle iddia eder.

«Sosyalisler ve komünistler arasında tefavvûk için çarışan sayısız cereyanları tâhil eden «Manifest» bu cereyanları şiddetle tenkit ve katı surette reddeder: Valentz Sen-Simon, Furye, Ovn gibi büyük utopistler müstesna. Bunları ve hulusile Furye ve Ovn'un doktrinleri bir noktaya kadar Marks ve Engels tarafından kabul edilmiştir.» (No. 13, sa. 9).

Bir kerre Manifestin üçüncü faslı bütün sosyalist ve komünist edebiyatı sırasında Kerim Sadînîn «müstesna» dediği ölüyâk utopistleri de tenkit eder. Karl Marks'a göre ise:

«Tenkit basın ihtiâası değil, ihtiâasın başıdır. O bir tenkit içâğı olmayıp, bir silâhîr. Mevzuu red ve cerh etmek istediği değil, malihetmek istediği bir düşmandır.» (K. Marx: Hegelin hukuk felsefesinin tenkidi 1, sa. 386,7).

Yani, Marksizm, tenkidine küfürle değil, izâla başlar. Lâkin tenkit ettiğinin de iler tutar yerini bırakmaz. Marksizm bir mevza karşısında küçük burjuva tereddüdü ile tâstîkli sözü sevmeyiz. Tenkîdini hem şiddetle hem de katî yapar. Burası malum iken, hâlâ «Marks bîlyâk utopistleri şiddetle tenkit ve katî surette red-detmedi» yâvesini savurân K. Sadî, marksizmi kendi beyni gibi eklektik bir çorbamı sanıyor?

Sonra, Manileste «utopist doktrinini su noktaya kadar kabul ediyoruz» diye bir kayıt yoktar. Bilakis Manifest utopistleri söyle itham eder:

A — İşçi sınıfını sadece sosyetenin «en müzdarip sınıflar» sayılır, B — «Sosyal faaliyetin yerine sahî

TÜSTAV

icad faaliyetini geçirler. C — «Kendilerini sınıf zīdiyetinin iyice ievki de sınırlar.» *x kaya*

Marksizmin tezleri ütopistlerinkile taban tabana zithir: A — İşçi sınıfı en müziarp sınıf değil «en inkilâpçı» sınıfıdır; B — Sosyalizme proletaryanın «maddî kurtuluş şartları» geçilir. C — İnkilâp için hakim sınırlara değil başta proletaryaya dayanmak lazımdır.

Engels Almanyada köylü muharebesi eserinin ösözünde bu üç ütopisti «bütün zamanların en büyük dimağları» arasında sayarken bile, onların «doktirinlerinin bütün fantazisine, ütopisine» işaret eder.

Marksizmin fantazi ve ütopi saydığı bir doktrini Kerim Sadi, «Bir noktaya kadar Marks ve Engels tarafından kabul edilmiş» gibi gösterir. Marksizm hayal ve kuruntuyu hangi «noktaya kadar kabul» etmiştir?

K. S. daha aşağıda gene tekrarlar: «Fakat Manifestoların üç ütopisten burjuva rejimilarındaki intikalalarını kabul etmekle beraber, sulhperver, ütopik ve siyasi kavgadan kaçınan sosyalizme, proletaryaya has yeni tenkitçi iştirâkçılıkla karşı çıkar.» (No. 13, sa. 9) derken, yalnız karanlık kalmıyor, mânayı de tahrif ediyor. Çünkü «siyasi kavgâ», inkilâpçı da olur, mîrteci de olur, yerinde sayan bir reformızın de olur. Halbuki Manifest: «Bunlar her türlü siyasi hareketten ve bilhassa her türlü inkilâpçı hareketten kaçınırlar» der.

Demek: evvelâ K. S. bu bilhassa inkilâpçı hareketi i hasıraltı etmiş; sâniyen Manifeste şöyle bir pasaj vardır: «Fakat, sosyalist ve komünist yazıları aynı zamanda tenkit unsurlarını ihtiiva ederler. Mevcûl sâsiyetenin bütün temellerine hücum ederler. İşte bu sebep tendir ki onlar ameleteri tenvir etmek için gayet faydalı malzemeler tedarik etmişlerdir.»

Gerçi bu pasaj ütopist sosyalistler sırasında geçer-

sakat dikkat edersek, cümlede: 1 — Sîrf ütopist yazıları değil, umumiyetle «sosyalist ve komünist yazıları» deniliyor. 2 — Bular bir doktrîn değil «tenkit unsurları» «faydalı malzemeler» sayılıyor. 3 — Bu tenkit unsurlarını marksizm «*kabul ettim*» demiyor, «ameleteri tenvir için faydalı» buluyor. Filhakika marksist tenkit ile hayâlcî sosyalist tenkidi arasında dağlar kadar fark vardır. Marksizm bir *îlim*, ütopizm bir *hâyâl* dir. Fakat, biz — larzımuhal olarak — marksizm ütopistlerin intikaladlarını aynen kabul etti diyelim. Bu, Marks'ın ütopist doktrînini kabul etmesi demekmidir? Hayır. Çünkü gene Manifest: *Derebey sosyalizmi* için «bazan acı nüktelicesine dokunaklı bir tenkit le burjuvaziyi ta kalbinden vurur.» Küçük burjuva sosyalizmi için: «Bu sosyalizm gayet büyük bir ferasetle modern istihsal şartları için lazımi gayrı mularık olan tezâlları tahlil etti» der. O zaman, Kerim Sadi «tahlile» ve «tenkit» ediciliklerinden dolayı bu mürteci sosyalizmîleri de marksizme kabul etmeye kalkışabilir mi?

Buraya kadar söylediklerimizden çıkan netice şudur: Kerim Sadi doktrîn olarak marksizmin ne olduğunu bilmiyor. Bizzat Marks Veydemeyere yazdığı 5 Mart 1852 tarihli mektubunda der ki :

«Bana gelince, benim liyakatım, ne muasir sâsiyete içinde sınıfların mevcûdiyetini keşfetmiş otmak, ne de sınıfların aralarındaki savaşları keşfetmiş bulunmaktır. Burjuva tarihînâsları benden uzun müddet önce bu sınıflar savaş tarihinin inkişâftını anlatmışlardır. Benim yaptığım şânları isbat etmekten ibaretir; 1 — sınıfların mevcûdiyeti istihsâlin muayyen tarihi inkişâf salhalarına bağlanır; 2 — sınıfların savaşı bizzarure proletarya diktatörlüğine varır; 3 — Bizzat bu diktatörlük bütün sınıf-

ların ortadan kalkmasına ve sınıfı bir sosyete tespikliine bir geçişte ibarettir.

K. S. marksizmin bu üç öz prensibinden hangisinde ütopizinden «*kabul*» edilmiş bir zerre bulunuyor? Marks'tan evvelki bütün sosyalizmler gibi, üç büyük ütopist de bazı «*fikirler*» ortaya atmış olabilirler. Fakat marksizm ortaya laalattayın lükir atmak değil, sosyalizmi ilmi surette isat etmektedir. Siyasi sosyete teklifini bütün hayici sosyalistler ortaya atmışlardır. Lakin Manifest'in dediği gibi: «Bizzat bu tekliller dahi gene sırt ütopik bir manadadırlar.» Marksizmin yaptığı, bu ütopilerin yerine, proletarya diktatorluğu realitesini inliver yapmaktr.

K. S. nin «bir noktaya kadar, Marks ve Engelse «*kabul*, etirmek istediği üç ütopist hakkında Manifest ioptan şu müzaleayı yürütür:

«Bu ilk proletarya hareketine yoldaşık eden inkilâpçı edebiyat ise, esas itibarile bizzat re mürtecidir. Alemşümü bir riyazeli ve kaba bir müsavatçılık pârmakla gösterir.»

İşte, Kerim Sadi, «esas itibarile mürtecî» olan ütopistleri velevki «bir noktaya kadar», öz inkilâpçı marksizme kabul ettiromege kalkıştığı için, boyla hâncı bir marksizm kalpazanıdır.

Lakin ütopistlerden bahsedildirken Manifest'in şu sözü hic te suküf ile geçistirilemez: «Tenkitçi, hayalci sosyalizm ve komünizmin ehemmiyeti, tarihi inkigâl amâkûsen mütenasiptir.. Yani zaman geçikçe ütopizm inkilâp hareketinin başına belâ olmuştur. Onen için 1847 sonbaharında Engels, *Dogrular Jeaerasyonu* için yazdığı *Profesyon dö jua da* söyle der:

“7 ince sorgu: Sosyalist ve komünist partilerine kurşu alacağımız yazıyet nedir?..”

“Cevap: Slzı bu (Furye tarafatarı denilen) sa-thi adamlara karşı, nerede görânlürlerse, kuvvetli bir mahalefette bulunmağa davet ederiz.

K. S. «babusus Furye ve Ovn'un doktrinleri bir noktaya kadar Marks ve Engels tarafından kabul edilmiş» diyor. Halbuki Engels, 1 Mayıs 1890 tarihinde Maniseste Londradan yazdığı önsözde, oize şunları haber verir:

«Manifest intișar ettiği zaman ona bir sosyalist manifesti adını veremedik. 1847 de sosyalist dendi mi iki çeşit adam anlaşılıyordu: Bir taradan muhtelil ütopist sistemlerinin şâkirdleri, hususile Ingilterede Ovnistler ve Fransada Furyeristler. Diğer taradan her ayarda sosyal şârlaşanlar.» «Her iki halde de bunlar amele hareketine yabancı ve bilâkis kürtürlü sınıllarda dayanak bulmayı araştıran kimselerdi.» «Sosyalizm hic olmazsa berri Avrupa'da salontara girmiştir. Komünizm ise böyle bir sey yapmamıştı.»

Bu son hatırlatluklarımız, K. S. ütopizminin kendisini karakterize etmiyor mu?

Hülasa: 1. Manifest marksizmcen önceki sosyalist ceryanlarının sınıfı temayıllerini tespit ederken ütopistleri proletaryanın *iptidâl* şekline bağlar. 2. Fakat bütün sosyalist *doktrin*leri gibi, ütopistleri de *tenkit* eder. 3. Ovn ve Furye kendi zamanları için birer dehâ sayılalar bile, doktrinleri-hole marksizmin doğuşu sırasında ciddien soysuzlaşmış bir iricadı.

Anlaşan bu bahiste de hep o Kautskinin «*dâmit iöffoline*» düşen K. S. ye, acaba marksizmi birbirine karıştırmak fikri nareden gelmiş?» (S. 25-30).

S Marksizme inisiye olmayanları dehset içinde bırakın inhamnamayı hülasa edelim. Kerim Sadi:

TÜSTAV

a) "Sosyalistler ve Komünistler arasında tefevük için çarpanan sayısız cereyanları tahlil eden "Manifest," bu cereyanları şiddetle tenkit ve kat'i surette reddeler: Yalnız Sen Simon, Furye ve Owen gibi büyük ütopistler müstesna. Bunların ve hususile Furye ve Owen'in doktrinleri bir noktaya kadar Marx ve Engels tarafından kabul edilmiştir."

b) Fakat, "Manifest," onların burjuva rejimi hakkındaki intikatlarını kabul etmekle beraber sulhperver, ütopik ve siyasi kavgadan kaçınan sosyalizme, proletaryaya has yeni tenkitçi iştirakçılıkle karşı çıkar.[3]."

c) "Eserin sonunda, "Manifest," iştirakçilerin ihtilâl zamanında, bilhassa burjuva firkalarına karşı taktığını tetkik eder.."

Dediği için...

1) Marksizmi kendi beyni gibi EKLEKTİK BİR CORBA sâni YAVÉ savuruyor;

2) Kautsky'nin «dam: iğfâline» düşerek marksizmle ütopizmi (hayâlci sosyalizmi) birbirine karıştırıyor;

3) «Manifest» in içinde neler yazıldığından BİHA-BER bulunuyor;

4) DOKTRİN OLARAK MARKSIM in ne olduğunu BİLMİYOR;

5) BOYLU BOYUNCA BİR MARKSİZM KALPA-ZANI (yani psôdo-marksist veya marksciliğin en büyük ve tehlikeli düşmanı) oluyor...

Kerim Sadi'nin alımına ebedî bir oehalet ve hainlik damgası vuran şahane bir tenkit! Muazîz yerin dibine geçiren harikulâde bir darbe!

Heyhat ki ku «tenkit» ve bu «darbe» HİÇ BİR SURETLE, Kerim Sadiye, dokunamaz. Zira, Marx mek-

tebinin hakir şakirdi, yukarki hükümleri en muteber bir kaynaktan ihtibas etmiştir. Yani, «Sosyalist Akademisi» nde lâyik olduğu saygı ile, alkışlanan ve *Bibliothèque Marxiste*'in birinci numarasında basılan bir konferanstan almış ve «Tarihi bir vesika» cüz cüz basıldığı için de, me'had göstermeği, tabiatile, kitabın sonuna bırakmıştır. Ecel terleri dökmeğe boşyan Hikmet Kivilcim'a artık konferansının da kim olduğunu söyleyebiliriz: Marx'la Engels'in eserleri üzerinde azami derialeşmiş bir otorite sayılan; Marx - Engels Enstitüsü'nün başında iki büyük üstadın külliyatını basan ve «Manifest» i tam bir selâhiyetle şerh ettiğine kimseyin şüphesi olmuyan, Marx'in cihan çapında meşhur biyograf ve şârihi D. Riyazanol. Dinliyelim:

"Le Manifeste analyse les innombrables courants qui luttaient alors pour la suprématie parmi les socialistes et les communistes. Il les critique violen-
tement et les repousse catégoriquement, à l'exception des grands utopistes Saint-Simon, Fourier et Owen, dont les doctrines, particulièrement celles des deux derniers avaient été jusqu'à un certain point accep-
tées et refondues par Marx et Engels. Mais, tout en adoptant leurs critiques du régime bourgeois, le Mani-
feste oppose au socialisme pacifique, utopique et évitant la lutte politique, le programme révolutionnaire du nouveau communisme critique prolétarien.

Dans sa conclusion, le Manifeste examine la tactique des communistes pendant la révolution, parti-
culièrement à l'égard des parties bourgeois. [4] Mark-
sizm kurularında verilen dördüncü konferanstan, 1922) [5]

TUSTAV

«Manifest» deki IVüncü mephasin tablililine taalluk eden bu hükümler, tekrar ediyoruz. Marx-Engels Enstitüsünü temsil eden Riyazanof gibi bir sommiténin ağzından cikiyor, bir! «Sosyalist Akademisi» nde V. K. P. nin organize ettiği marksizm kurlarının dinleyicileri [6] tarafından kemali hörmetle kabul ediyor; iki! Beynemilel marksist, neşriyat sahasındaki chemmijeti malum olan ve Marx-Engels-Lenin Enstitüsünün kontrolundan geçen «Bibliyotek marksist» te basiliyor; üç!

Hic şüphe yok ki, başta «Enstitü» olduğu halde, bu derece şeni bir bühtana ugrayan bu müesseseler manevi otoritelerine şuursuzca indirilmek istenen darbenin hesabını «Markizm kalpazarları» müellifinden - öz marksçı görülmek sevdasile marksizme çatan yani objektif olarak burjuva ideolojisine hizmet eden ve dünyadan hic bir yerinde misline tesadüf edilmemeş cahilane «tefsirlerle komünist doktrinine suikast yapan bu enmuzeci marksist taslaqları»—soracaklardır.

NOTLAR

- [1] İnsaniyet kütüphanesi No. 1 — 27
- [2] Marksizm kalpazarları kimlerdir? Tıp. No. 1 Kerim Sadi («Marksizm Bioliyoteğis» nesriyatı, No. 9).
- [3] "Tarihi bir vesikadan alınan ibarelerde kelimelerin altını Hikmet Kivilcim çizmiş.
- [4] Mükayese gösterir ki, "Tarihi bir vesika," da herhangi indi bir tefsire yer verilmemiştir. Hatta fransızca metindeki kelimelerin karşılığını (dizi esnasında düşen bir tek eksikten sarfınaz) aynen bulabiliyoruz.
- [5] Marx et Engels, p. 79 (Bibliothèque Marxistre, N.o 1) Bu kurular, Riyazanof tefsili üzerine V. K. P. nin Moskova komitesi ajitasyon seksiyonu tarafından tertip edilmiştir.
- [6] Marksist hazırlıklarını huvvallendirmek maksadile marksizm kurlarına devam eden ve 80 % den fazla proletler olan bu dinleyicilerin yarısından çoğu 30 ve daha fazlı yaşındaydı, 69'u 1917 Birinci Temmuz'dan önce 64'u de 1918 ve 1919 da partije intisap etmisti.

No. 12

Anti - Antimarksizm

KERİM SADI

TUUSTAV

No. 24

Kadın Gücü

SEMİHA UZUNHASAN

TÜSTAV

No. 27

Mukaddes Ordugâh

İstanbul Üniversitesi Profesörline
karşı Polemik

KERİM SADI

No. 14

Karl Marx

KERİM SADI

İnsaniyet kütüphanesi'nin çıkardığı kitaplardan

No. 26 "KAPITAL

dan

HÜLÂSALAR,,

KERİM SADI

No. 25 LENİN

Yazar : MAKSIM GORKI

Çeviren : Dr. FUAT SABİT

TÜSTAV

Fiyat 10 kuruş